

Göteborgs
Stad

Göteborgs Stads regel för hemvårdsbidrag

Reglerande styrande dokument

Policy
Riktlinje
► **Regel**
Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Beslutad av: Kommunfullmäktige	Gäller för: Nämnden för funktionsstöd, äldre samt vård- och omsorgsnämnden, socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst och Hisingen	Diarienummer: 1490/90, (0044/22)	Datum och paragraf för beslutet: 1991-04-25 § 18,
Dokumentsort: Regel	Giltighetstid: Tills vidare	Senast reviderad: 2023-02-21	Dokumentansvarig: Avdelningschef Beslutsunderlag och utredning, stadsledningskontoret

Bilagor:
Inga

Innehåll

Inledning	4
Syftet med denna regel.....	4
Vem omfattas av dessa regler	4
Bakgrund	4
Lagbestämmelser	5
Koppling till andra styrande dokument	5
Stödjande dokument.....	5
Regler	6
I. Bestämmelser.....	6
1§ Allmänt	6
2 § Kriterier för hemvårdsbidrag	6
3 § Omfattning.....	6
4 § Bidragsnivåer	7
5 § Omprövning.....	7
6 § Utbetalning	7
7 § Frånvaro och avslut.....	7
8 § Stöd till anhöriga.....	8
9 § Ansökan	8
10 § Övergångsbestämmelser.....	8
11 § Handläggning inom Göteborgs kommun.....	8
II. Anvisningar till Bestämmelser om hemvårdsbidrag.....	8

Anvisning till § 1 - Allmänt	8
Anvisning till § 2 - Kriterier för hemvårdsbidrag	8
Anvisningar till § 3 - Omfattning.....	9
Anvisningar till § 4 - Bidragsnivåer	12
Anvisningar till § 5 - Omprövning.....	12
Anvisningar till § 6 - Utbetalning	12
Anvisningar till § 7 - Frånvaro och avslut.....	12
Anvisningar till § 8 - Stöd till anhöriga.....	13
Anvisningar till § 9 - Ansökan	13
Anvisningar till § 11- Handläggning inom Göteborg	13

Inledning

Syftet med denna regel

Hemvårdsbidraget syftar till att ekonomiskt kompensera för vård- och omsorgsinsats som den anhörige utför.

Vem omfattas av dessa regler

Reglerna gäller tillsvidare för de nämnder som i sina respektive reglementen har ett ansvar för hemvårdsbidrag. Aktuella nämnder är socialnämnderna Sydväst, Nordost, Centrum och Hisingen, äldre samt vård och omsorgsnämnden samt nämnden för funktionsstöd.

Bakgrund

Hemvårdsbidrag är ett kommunalt bidrag som fastställts av Göteborgs kommunfullmäktige. Bidraget är ingen lagstadgad skyldighet enligt socialtjänstlagen och kan inte överklagas.

Hemvårdsbidrag kan utgå till person som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring och som vårdas av anhöriga i hemmet. Som anhörig i detta sammanhang räknas även vänner och grannar. Det utgår efter individens hjälpbehov och är uppdelat i fem olika bidragsnivåer. Vid inplacering i vårdnivå ska enbart hänsyn tas till den hjälp som tillgodoses genom anhörigas insatser. Vid bedömning skall hänsyn tas till den eventuella service och omsorg som tillhandahålls genom hemtjänstens försorg, likaså om den enskilde har beviljats till exempel personlig assistans eller annan insats enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Bidragets storlek är kopplat till prisbasbeloppet.

Lagbestämmelser

Hemvårdsbidrag prövas och beviljas enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen, inom ramen för kommunens generellt inriktade sociala verksamhet.

Koppling till andra styrande dokument

Styrande dokument	Koppling till denna regel
Göteborgs Stads riktlinje för stöd till anhöriga som stödjer och vårdar närstående	Hemvårdsbidraget syftar till att ekonomiskt kompensera för vård- och omsorgsinsats som den anhörige utför.

Stödjande dokument

Eventuellt behov av lokala stödjande dokument beslutas och hanteras av aktuella nämnder.

Regler

I. Bestämmelser

1§ Allmänt

Hemvårdsbidrag prövas och beviljas enligt kap 4 § 2 Socialtjänstlagen, inom ramen för kommunens generellt inriktade sociala verksamhet. Hemvårdsbidrag är ett kommunalt bidrag som fastställts av Göteborgs kommunfullmäktige. Hemvårdsbidrag kan utgå till person som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring och som vårdas av anhöriga i hemmet. Som anhörig i detta sammanhang räknas även vänner och grannar.

2 § Kriterier för hemvårdsbidrag

För att hemvårdsbidrag skall kunna lämnas gäller att:

- den sökande är folkbokförd och stadigvarande bosatt i Göteborgs kommun,
- den sökande bedöms ha ett behov av omvårdnad, stöd, aktivering och/eller tillsyn som uppfyller lägsta nivån enligt fastställd poänglista,
- vårdaren är en person som bedöms som lämplig för uppgiften
- tillfredsställande förutsättningar för att kunna ge omvårdnaden i hemmet föreligger.

Arbetet ska främst bestå av personlig omvårdnad och vara av sådan art som man inte normalt hjälper varandra med inom ramen för föräldraansvar eller hushållsgemenskap.

3 § Omfattning

Hemvårdsbidrag fastställs med hänsyn till den av de fem nivåer som den sökande hänförs till. Bedömning av nivån för hemvårdsbidraget skall ske utifrån en särskild poänglista.

Den sökande hänföres till:

nivå 1 vid hjälpbehov omfattande 13–19 poäng per vecka

nivå 2 vid hjälpbehov omfattande 20–29 poäng per vecka

nivå 3 vid hjälpbehov omfattande 30–39 poäng per vecka

nivå 4 vid hjälpbehov omfattande 40–49 poäng per vecka

nivå 5 vid ett hjälpbehov av 50 poäng per vecka och mer.

Vid beräkning av hjälpbehovet tas hänsyn till om den sökande har avlösning, hemsjukvård, social hemtjänst, personlig assistans, handikappersättning eller liknande form av omvårdnad genom kommunens eller statens försorg. Enbart de insatser som den anhörige utför som stöd till den sökande inräknas vid bedömningen av hjälpbehovet.

4 § Bidragsnivåer

Hemvårdsbidraget anknyter till prisbasbeloppet och motsvarar per månad:

nivå 1 1/12 av 25 % av prisbasbeloppet,

nivå 2 1/12 av 50 % av prisbasbeloppet,

nivå 3 1/12 av 75 % av prisbasbeloppet

nivå 4 1/12 av 100 % av prisbasbeloppet

nivå 5 1/12 av 125 % av prisbasbeloppet

Hemvårdsbidrag räknas om varje år per den 1 januari med hänsyn till det prisbasbelopp som har fastställts för året.

5 § Omprövning

Hemvårdsbidraget beviljas för högst ett år i taget varefter det omprövas. Om väsentlig förändring inträder under året i förhållanden till vad som varit bestämmande för beviljandet av hemvårdsbidraget skall omprövning ske.

Den sökande eller den anhörige är skyldiga att anmäla ändrade förhållanden som kan medföra omprövning av hemvårdsbidraget. Ges inte möjlighet, i samband med besök i hemmet, till utredning eller omprövning upphör bidraget månaden efter. Byte av vårdare skall rapporteras till kommunen.

6 § Utbetalning

Bidraget utbetalas till den sökande som skall ersätta den anhörige som utför omvårdnaden.

Hemvårdsbidraget som betalas till den med hjälpbehov är inte skattepliktig inkomst enligt inkomstskattelagen kap 8 § 18 och omfattar inga sociala förmåner.

Full återbetalning kan begäras av hemvårdsbidrag som utbetalats på felaktiga grunder.

7 § Frånvaro och avslut

Vid tillfälligt uppehåll i omvårdnaden, till exempel vid sjukhusvistelse i mer än 7 dagar reduceras hemvårdsbidraget från första dagen.

Vid korttidsvistelse reduceras bidraget från första dagen oberoende av vistelsens längd.

Vid permanent flyttning till särskilt boende så upphör ersättningen dagen efter inflyttningen.

Vid permanent flyttning till annan kommun upphör bidraget vid innevarande månads slut.

När den sökande avlider upphör hemvårdsbidraget dagen efter.

8 § Stöd till anhöriga

Den anhörige som vårdar en närstående har rätt till fortlöpande information och stöd genom kommunens försorg och bör också vid behov tillhandahållas avlösning i sin omvårdnadsinsats.

9 § Ansökan

Ersättning kan tidigast erhållas från det datum skriftlig ansökan inkommit. Ersättning kan inte utbetalas retroaktivt.

10 § Övergångsbestämmelser

Om det nya regelverket innebär att det före detta hemvårdsbidraget skall upphöra eller sänkas skall det gamla regelverket tillämpas till och med nästa omprövning, dock senast 31/12 2005.

11 § Handläggning inom Göteborgs kommun

För en sökande folkbokförd inom en stadsdelsförvaltning i Göteborg som under längre tid än 3 månader bor hos anhörig i annan stadsdel gäller att handläggning av ärendet ske i den stadsdel där sökanden bor hos den anhörige.

II. Anvisningar till Bestämmelser om hemvårdsbidrag

Anvisning till § 1 - Allmänt

Hemvårdsbidrag är en ekonomisk ersättning till de personer vilkas anhöriga utför insatser som annars skulle utföras inom ramen för hemtjänst.

Behovet av hjälp till omvårdnad bedöms överskrida 6 mån.

Vid omvårdnadsbehov understigande 6 mån kan avsteg från ovanstående regel bedömas individuellt, till exempel vid vård i livets slutskede.

Anvisning till § 2 - Kriterier för hemvårdsbidrag

Med fast bosatt menas att personer har bostad och vistas i Göteborgs kommun. Personen kan emellertid tillfälligtvis tillsammans med sin vårdare vistas på annan ort, t.ex. sommarvistelse. Den tillfälliga vistelsen kan längst tillåtas vara 3 mån sammanhängande per beviljad period, därefter skall bidraget upphöra.

Med **omvårdnad** avses de insatser som behövs för att tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov. Det kan handla om hjälp att äta, dricka, klä på och av sig, förflytta sig, ledsagning, sköta sin personliga hygien och i övrigt insatser som behövs för att bryta isolering eller för att den enskilde skall känna sig trygg i det egna hemmet. Det är även viktigt att anhöriga arbetar med ett rehabiliterande förhållningssätt.

Med **lämplig person** för uppgiften menas att vederbörande har personliga förutsättningar och har intresse och möjlighet att fullgöra uppdraget. Vem/vilka som utför omvårdnaden skall dokumenteras.

Hushållsgemenskap: Med hushållsgemenskap avses den situationen att två eller flera personer stadigvarande bor i samma bostad på ett sådant sätt att flerpersonshushållets ekonomiska fördelar kan utnyttjas: gifta, sambo, partnerskap, syskon som bor tillsammans eller liknande (till exempel föräldrar som bor hos sina barn och tvärt om). Att man då ger varandra viss praktisk hjälp är normalt och bör beaktas. Däremot kan inte mer omfattande vårdbehov anses ligga inom vad man normalt bistår varandra med inom en familj. En individuell bedömning förutsätts i varje enskilt fall.

En helhetsbedömning bör göras av ärenden där bägge makarna har ett vårdbehov. I dessa fall skall ärendet dokumenteras i bägges akter.

Anvisningar till § 3 - Omfattning

Till grund för bedömning av nivå för hemvårdsbidrag ligger följande poänglista:

Poäng Funktion/Hjälpbehov

Rörelseförmåga

- 2 Går endast under uppsikt
- 3 Går med levande stöd
- 3 Hjälp i och/eller ur rullstol
- 3 Hjälp att köra rullstol utomhus och/eller inomhus
- 3 Hjälp i och/eller ur säng
- 5 Hjälp med lift/lyfthjälp
- 3 Sängbunden – Hjälp med att sitta upp och vändning dag

Poäng Funktion/Hjälpbehov

- 2 Hjälp med ordinerad rörelsebehandling eller gångövningar
- 2 Hjälp med stödbandage eller protes

Personlig hygien

3 Hjälp med bad, hårtvätt, fothygien

3 Daglig hjälp med övre toalett – tvättning, tand-/protesborstning, rakning, kamning mm

2 Daglig hjälp/handräckning/tillsyn nedre toalett

1 Hjälp med hygiensmörjningar

Toalettbesök/inkontinens

3 Hjälp med bäcken eller flaska på dagen

3 Hjälp vid toalettbesök

3 Påsbyte vid colostomi och/eller KAD

4 Urininkontinent (utan KAD) och/eller avföringsinkontinent nästan dagligen

8 Urininkontinent (utan KAD) och/eller avföringsinkontinent flera ggr dagligen

Klädsel

2 Daglig hjälp vid klädsel, handräckning-tillsyn-viss detalj

4 Daglig hjälp med all klädsel

Mat

1 Hjälp med uppläggning-sönderdelning-beredning

6 Hjälp vid måltid – normal tidsåtgång

8 Hjälp vid måltid – ovanligt tidskrävande, sond, infusion

Tillsynsbehov mm

2 Behöver viss tillsyn dagtid

6 Kan endast lämnas någon timma/dag pga. psykiska eller somatiska symptom

1 Behöver vårdare tillgänglig nattetid

4 Engagerar vårdaren pga. hjälpbehov eller oro 1–2 ggr/natt inkl. vändning

8 Engagerar vårdaren pga. hjälpbehov eller oro mer än 2 ggr/natt

2 Stöd med social kontakt vid oro el dyl.

max Aktiv tillsyn nödvändig dygnet runt (= hemvårdsbidrag nivå 5)

Allmänt

1 Hjälp med administration (kontakter med myndigheter, post- och bankärenden mm)

1 Hjälp med att bädda sängen inkl. renbäddning

2 Hjälp med hygienstädning

2 Hjälp med hygienvätt

1 Hjälp med ledsagning (läkarbesök mm)

2 Hjälp vid promenader

2 Hjälp vid medicinering flera gånger om dagen

3 Hjälp med syrgas inkl. materialrengöring

1 Nedsatt syn trots hjälpmedel

1 Nedsatt hörsel trots hjälpmedel

3 Måttliga svårigheter pga. vårdsvårigheter, bristande kontaktförmåga eller samarbetsförmåga

6 Högradiga svårigheter pga. vårdsvårigheter, bristande kontaktförmåga eller samarbetsförmåga

Poäng Funktion/Hjälpbbehov

Ej hushållsgemenskap

1 Hjälp med disk

2 Hjälp med inköp

2 Hjälp med tvätt

2 Hjälp med städning

2 Hjälp att laga frukost

2 Hjälp att laga kvällsmat

4 Hjälp med dygnet alla måltider

Vid inplacering i vårdnivå tas endast hänsyn till det hjälpbehov som skall tillgodoses genom anhörigas insatser samt den bundenhet som omvårdnaden och tillsynen medför. I varje ärende bör en individuell planering göras av vilka insatser som den anhörige skall utföra och vilken service och omvårdnad som skall tillhandahållas genom kommunens försorg. I det sammanhanget bör uppmärksammas att ett inte alltför stort

omvårdnadsansvar läggs på den anhörige och att dennes behov av avlösning och andra former av stöd tillgodoses.

Hänsyn tas till om den enskilde har beviljats biträde av personlig assistent eller annan insats enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade eller uppbär ekonomiskt stöd till sådan assistans enligt denna lag eller enligt lagen om assistansersättning.

Anvisningar till § 4 - Bidragsnivåer

Om person uppbär handikappersättning som ersättning för hjälp med den dagliga livsföringen med personlig omvårdnad så skall Hemvårdsbidraget reduceras i motsvarande grad.

Hemvårdsbidraget reduceras inte i de fall anhörigvårdaren uppbär ålderspension, aktivitets- eller sjukersättning.

Anvisningar till § 5 - Omprövning

Vid ordinarie årlig omprövning gäller hembesöksdatum som omprövningsdatum. När sökande begärt omprövning av hemvårdsbidrag på grund av till exempel ändrad vårdtyngd, gäller den eventuellt nya bidragsnivån från månadskiftet efter den begärda omprövningen.

Till väsentligt förändrade förhållanden räknas även sådana omständigheter som har med vårdaren att göra, såsom sjukdom eller frånvaro från hemmet, och som innebär att vårdaren är förhindrad att utföra sina omvårdnadsuppgifter. Även byte av vårdare är en grund för omprövning.

Hemvårdsbidrag omprövas om vårdtagaren beviljats personlig assistens eller annan insats enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) eller uppbär ekonomiskt stöd till assistans enligt denna lag eller lagen om assistansersättning (LASS). Vid beslut efter ny ansökan skall bedömas om personen får sitt omvårdnadsbehov helt eller delvis tillgodosett genom Försäkringskassans beslut. Det är viktigt att personer som avser att söka insatser enligt LSS får information om att eventuellt hemvårdsbidrag kommer att omprövas i samband med LSS-insatser.

Anvisningar till § 6 - Utbetalning

Felaktig grund, som kan vara orsak till indragning av hemvårdsbidraget kan vara att den sökande inte är folkbokförd och stadigvarande bosatt i Göteborgs kommun, inte har ett omvårdnadsbehov som uppfyller lägsta nivån för hemvårdsbidrag, inte ersätter anhörig för utförandet av uppdraget o.s.v.

Anvisningar till § 7 - Frånvaro och avslut

Vid tillfälligt uppehåll i omvårdnaden vid sjukhusvistelse mer än 7 dagar, ersätts hemkomstdagen och inte inskrivningsdagen. Vid tillfälligt uppehåll i omvårdnaden vid korttidsvistelse ersätts hemkomstdagen och inte inskrivningsdagen.

Anvisningar till § 8 - Stöd till anhöriga

I varje ärende bör anhörigvårdaren erbjudas en individuell planering av det stöd som kan erhållas samt hur den anhöriges behov av avlösning skall tillgodoses d.v.s. en stödplan.

Det är lämpligt att anhörigvårdaren erbjuds en egen kontaktperson, till vilken den anhörige kan vända sig och få personligt stöd. Denna kontaktperson kan vara en handläggare eller dylikt.

Anvisningar till § 9 - Ansökan

Vid behov kan erforderliga handlingar krävas in, till exempel läkarintyg.

Anvisningar till § 11- Handläggning inom Göteborg

Vid ansökan där den sökande är folkbokförd i en stadsdelsnämnd men bosatt hos en anhörig i en annan nämnd mer än 3 månader skall den nämnd handlägga ärendet där den sökande är bosatt hos sin anhörig efter 3 månader.

Vid flyttning inom Göteborgs kommun övertas ansvaret för Hemvårdsbidraget må-naden efter att den sökande stadigvarande flyttat till annan stadsdelsförvaltning. Personen kan emellertid tillfälligtvis vistas på annan adress till exempel hos anhörig. Den tillfälliga vistelsen kan längst tillåtas vara 3 månader innan omprövning sker.